

XXII. évfolyam, 18. szám, 2019

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Gabona és Ipari Növények
XXII. évfolyam, 18. szám, 2019

Megjelenik kéthetente
2019. szeptember 11.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.naik.hu
Ecsediné Wanek Zsuzsanna
wanek.zsuzsa@aki.naik.hu

Kiadó
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.naik.hu>
aki@aki.naik.hu
<https://pair.aki.gov.hu>

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.naik.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	9
Gabonapiaci információk.....	11
Olajnövény-piaci jelentés.....	13
Szójabab.....	13
Repcemag.....	13
Napraforgómag.....	14
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	15
Termelői és kikötői árak.....	17
Olajmagpiaci információk.....	19
Cukorpiaci jelentés.....	21

Összefoglaló

Magyarországon az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása alapján 952 ezer hektárról 5,27 tonna/hektár átlaghozammal 5 millió tonna búzát takarítottak be az idén.

Az Európai Unió vonatkozásában a *Tallage* elemzői augusztusi projekciójukban a 2018. évinél 5 százalékkal nagyobb területről 3 százalékkal több, 63,3 millió tonna kukoricatermést helyeztek kilátásba.

Az Amerikai Egyesült Államokban 19 százalékkal kevesebb, 100,2 millió tonna szójababot takaríthatnak be a gazdák az idén.

Magyarországon az AM tájékoztatása szerint 296 ezer hektárról (-12 százalék) 2,95 tonna/hektár átlaghozam mellett 874 ezer tonna (-12 százalék) repcemagot takarítottak be a gazdák.

Az Európai Unióban 9,8 millió tonna napraforgómagot takaríthatnak be a termelők az idén, ami 3 százalékos növekedést jelentene a 2018. évihez képest a *Tallage* szerint.

Az Európai Bizottság előrevetítése szerint a közösség átlagában a cukorrépa hozama 71,5 tonna/hektár lehet 2019-ben, ami 3 százalékkal múlná felül az előző évit, ugyanakkor csaknem 5 százalékkal maradna el az előző öt év eredményétől.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) legfrissebb, augusztus végi prognózisa szerint az egy évvel korábnál 4 százalékkal több, 764 millió tonna lehet a globális búzatermés a 2019/2020. gazdasági évben, ami alulmúlja az USA agrárminisztériumának (*USDA*) várakozását (768 millió tonna). Az elemzők véleménye megegyezik abban, hogy a termelés meghaladja a szezon 758 millió tonnára becsült globális felhasználását, így a készletek 271-285 millió tonnára bővíhetnek.

A *Tallage* adatai szerint a világ első számú búzatermelőjeként számotartott Európai Unióban 143 millió tonna búzát takaríthatnak be idén, ez 12 százalékkal több a 2018. évinél. Az uniós termelés több mint felét biztosító három tagországban kivétel nélkül több búzát arattak. Franciaországban 7,8 tonna/hektár (+12 százalék) hozam mellett a 2018. évinél 16 százalékkal több, 39,1 millió tonna termés került a tárolókba. Németországban a hozam 13 százalékos javulása mellett (7,7 tonna/hektár) 16 százalékkal több, 23,3 millió tonna búzát arattak. Az Egyesült Királyságban a hozam 8, a kibocsátás 11 százalékkal nőtt, előbbi 8,3 tonna/hektárra, utóbbi 15 millió tonnára. Lengyelországban 10,7 millió tonna (+9 százalék) búza termett. Romániában a termőterület 2 százalékos bővülése ellenére a hozam 5 százalékos romlása miatt (3,95 tonna/hektárra) 3 százalékkal kevesebb, 8,2 millió tonna búza került a tárolókba. Magyarországon az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása alapján 952 ezer hektárról 5,27 tonna/hektár átlaghozammal 5 millió tonna búzát takarítottak be az idén, a termés minősége a fehérje- és a sikértartalom tekintetében jó.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza front-havi jegyzése 164–174 dollár (*USD*)/tonna tartományban mozgott augusztus 26. és szeptember 6. között.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a termés legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 158–167 euró/tonna körül hullámzott ugyanekkor. Magyarországon a fizikai piacon átlagosan 49,7 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott az étkezési, 43,9 ezer forint/tonna áron a takarmánybúza augusztus utolsó hetében a NAIK AKI PÁIR adatai szerint.

Kukorica

Az *IGC* elemzői a 2018/2019. gazdasági évben 1100 millió tonnára jelezték a kukorica globális kibocsátását. Tekintettel arra, hogy ez a mennyiség nem fedezi az 1139 millió tonnára jelzett globális felhasználást, a zárókészlet 12 százalékkal 284 millió tonnára szűkülhet a szezon végére.

A világ első számú kukoricatermelőjénél, az Amerikai Egyesült Államokban az egy évvel korábnál 4 százalékkal kevesebb, 353 millió tonna lehet az idei kukoricatermés (*USDA*).

Az Európai Unió vonatkozásában a *Tallage* elemzői augusztusi projekciójukban a 2018. évinél 5 százalékkal nagyobb területről 3 százalékkal több, 63,3 millió tonna kukoricatermést helyeztek kilátásba. Magyarországon az AM július végén 8 millió tonna termés (+8,5 százalék) betakarítását valószínűsítette.

A chicagói árutőzsdén 135 dollár/tonnáig ereszkedett a kukorica jegyzése a legközelebbi lejáratra vonatkozóan szeptember 6-ig. A párizsi árutőzsdén 161 euró/tonnáig csökkent a termés jegyzése (2019. novemberi lejárat) ugyanekkor. A NAIK AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi fizikai piacon az egy évvel korábnál közel 11 százalékkal alacsonyabb, átlagosan 41,5 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a takarmánykukorica augusztus végén.

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára Magyarországon

	2019. 35. hét	2019. 35. hét/2018. 35. hét (százalék)	2019. 35. hét/2019. 34. hét (százalék)
Étkezési búza	49 737	94	97
Takarmánybúza	43 871	85	92
Takarmánykukorica	41 452	89	98
Takarmányárpa	41 065	82	94

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: NAIK AKI PÁIR

2. táblázat: A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 09. 04.	2019. 09. 05.	2019. 09. 06.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2019. szeptember	EUR/tonna	158	159	159
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2019. szeptember	USD/tonna	168	170	169

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzákat 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

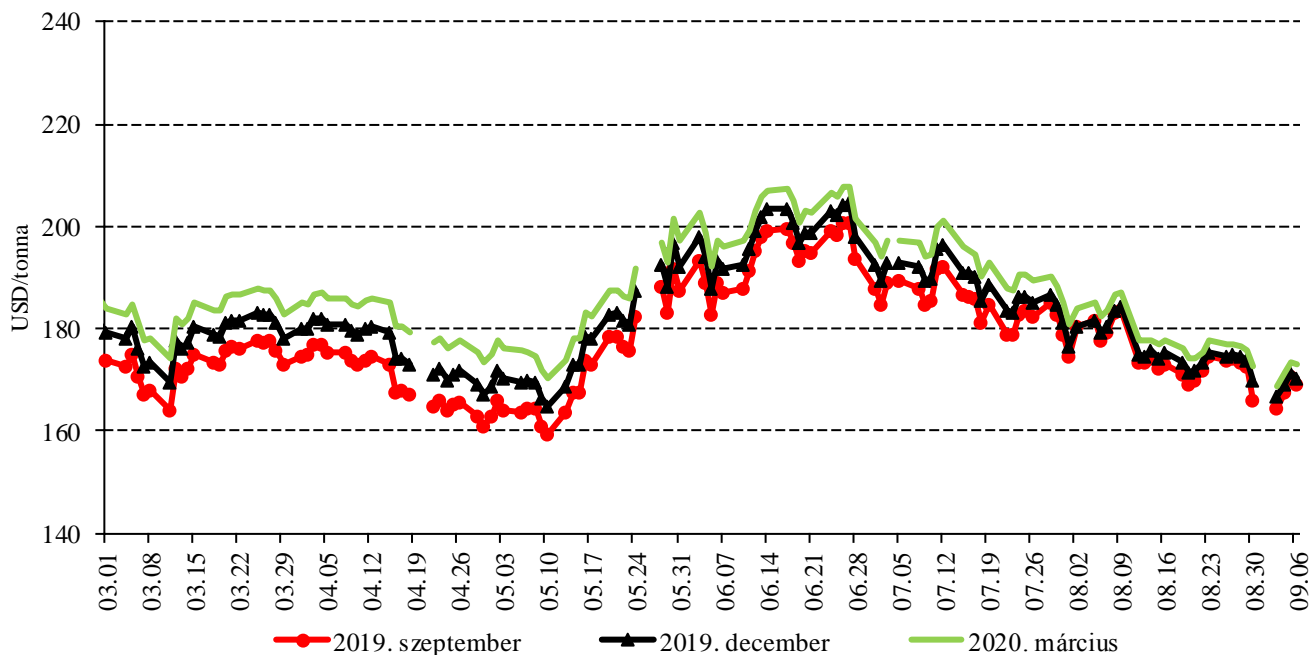
3. táblázat: A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 09. 04.	2019. 09. 05.	2019. 09. 06.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2019. november	EUR/tonna	161	162	161
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2019. szeptember	USD/tonna	136	136	135

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2018. szeptember 3. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

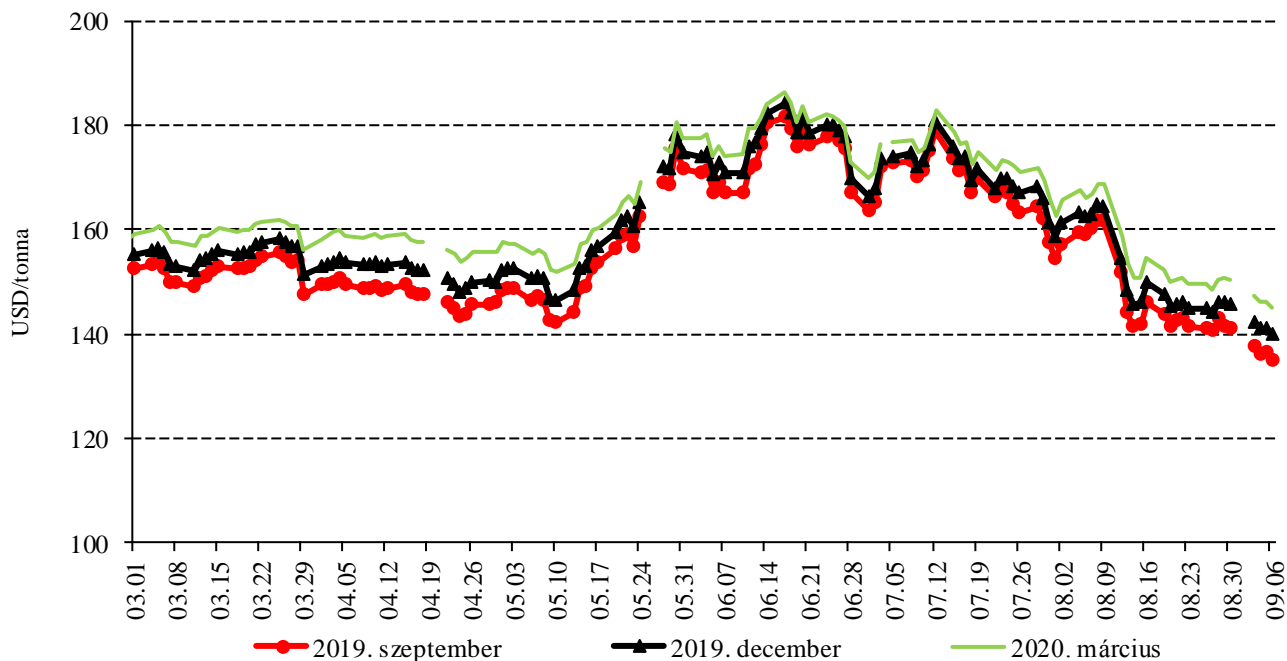
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2019)

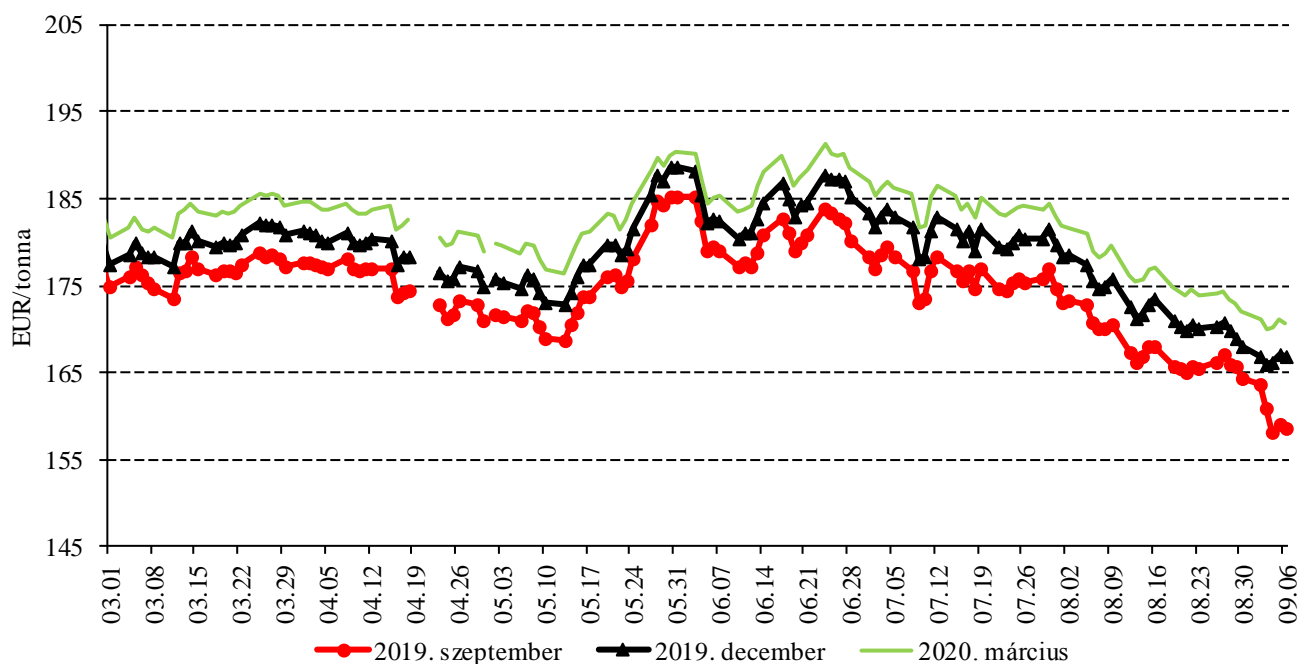
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2019)

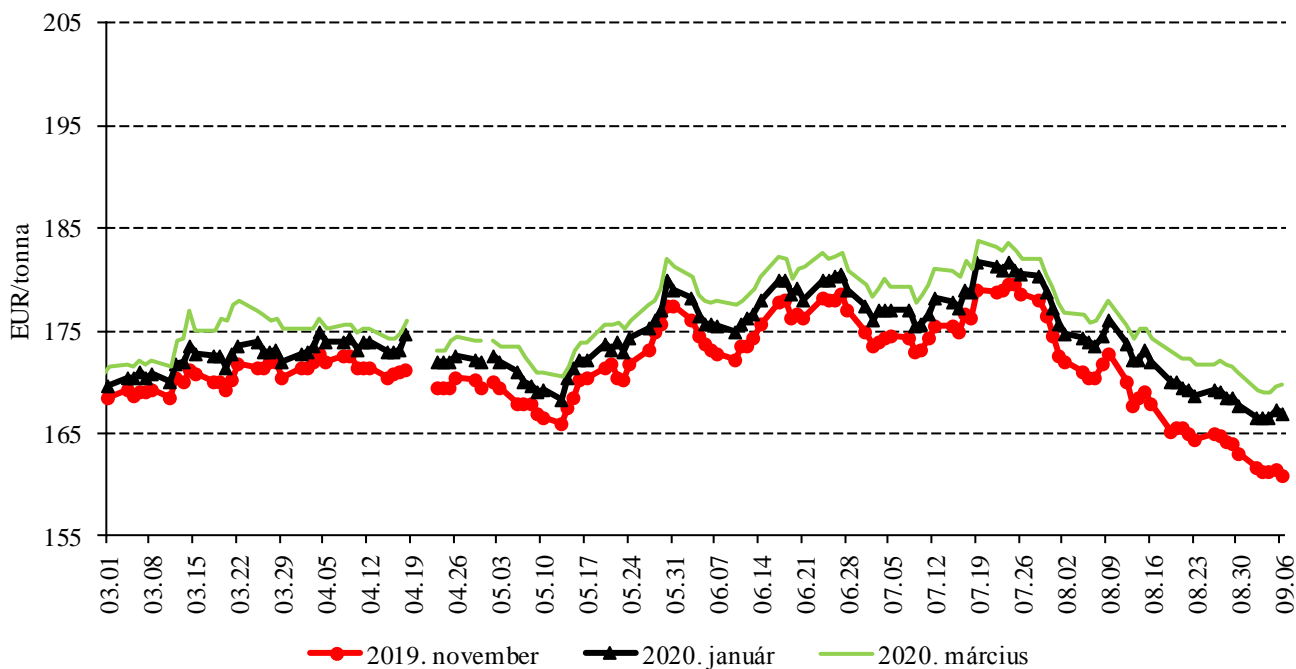
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2019)

Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2019)

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2019. szeptember 6.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2019. szeptember	159	52 281	2019. szeptember	169	50 534
2019. december	167	55 002	2019. december	170	50 908
2020. március	171	56 322	2020. március	173	51 655
2020. május	174	57 229	2020. május	175	52 226
2020. szeptember	177	58 383	2020. július	176	52 599
2020. december	180	59 291	2020. szeptember	179	53 478
KUKORICA					
2019. november	161	53 106	2019. szeptember	135	40 286
2020. január	167	55 085	2019. december	140	41 814
2020. március	170	55 992	2020. március	145	43 368
2020. június	173	56 982	2020. május	149	44 402
2020. augusztus	176	57 889	2020. július	151	45 250
2020. november	171	56 404	2020. szeptember	154	45 884

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2019. 08. 30. (százalék)	2019. 09. 06. (százalék)
Búza	2019. szeptember	169,09	19,1	19,6
Kukorica	2019. szeptember	134,80	18,2	20,2
Szójabab	2019. szeptember	310,48	15,4	15,3
Szójadara	2019. szeptember	316,49	14,1	14,6

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2019. szeptember 3.)**

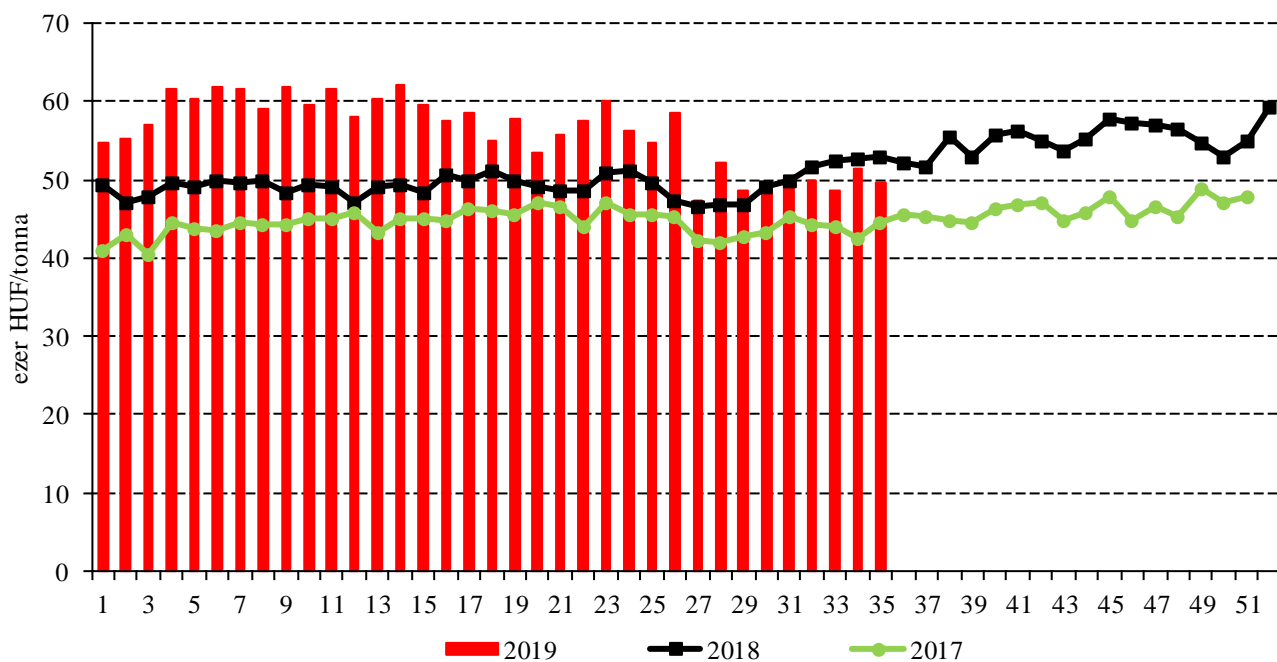
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	29 416	77 785	70 178	7 970	12 246	69 985	89 355	72 553	44 584	25 278	28 241
Kukorica	508 203	753 680	165 036	30 340	35 605	165 073	288 873	165 822	198 960	54 148	65 849
Szójabab	208 165	244 436	86 001	12 527	18 811	75 721	147 279	71 555	71 257	24 683	59 330
Szójadara	128 290	191 523	68 412	5 731	18 176	42 843	85 336	60 027	36 376	9 226	40 734

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

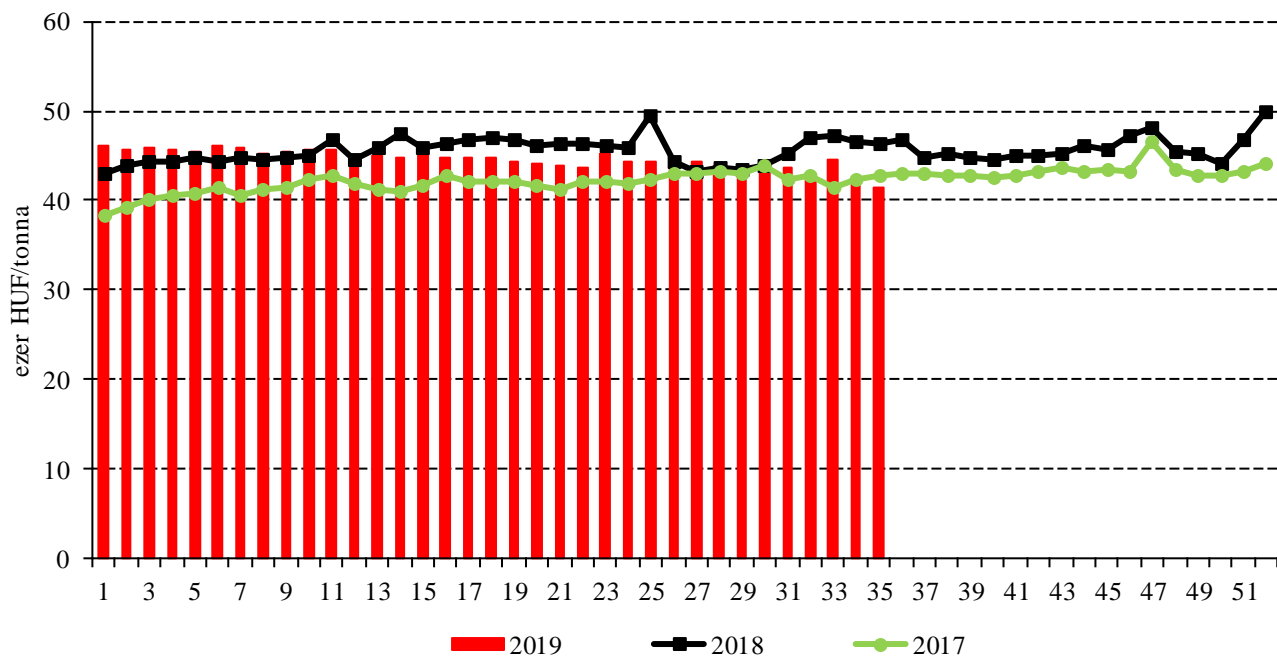
Termelői és kikötői árak

5. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

6. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2019. 08. 17.	2019. 08. 24.	2019. 08. 31.	2019. 09. 07.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	202	202	194	194
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	186	185	183	182
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	191	190	192	186
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	187	183	183	178
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	171	175	174	179
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	164	162	161	155
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	165	162	160	158
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	150	n. a.	n. a.	164
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	192	186	178	175
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	174	174	171	169
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	176	178	175	177
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

 8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

			EUR/tonna			
			2019. 32. hét	2019. 33. hét	2019. 34. hét	2019. 35. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich		148	148	148	148
	Németország, DEPSILO Hamburg		173	169	169	n. a.
	Franciaország, DELPORT Rouen		167	163	163	n. a.
	Románia, DEPSILO Banat		146	141	146	143
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich		138	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg		168	167	165	166
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire		n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia		144	147	n. a.	150
	Egyesült Királyság, FGATE		144	142	139	134
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven		141	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg		n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux		169	168	168	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia		141	n. a.	121	128
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas		145	145	142	142
	Németország, DEPSILO Hamburg		157	154	153	154
	Franciaország, DELPORT Rouen		156	154	154	153
	Románia, DEPSILO Muntenia		148	149	147	140
	Egyesült Királyság, FGATE		131	131	129	125

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Kiszereelés	Mértékegység	2018. 35. hét	2019. 34. hét	2019. 35. hét	2019. 35. hét/ 2018. 35. hét (százalék)	2019. 35. hét/ 2019. 34. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	1 537	1 325	2 033	132	153
		HUF/kg	73	83	82	113	100
	zsákos	tonna	3 003	2 261	3 310	110	146
		HUF/kg	76	84	85	112	101
	zacskós	tonna	912	708	1 233	135	174
		HUF/kg	85	93	94	110	100
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	–	49	–	–	–
		HUF/kg	–	96	–	–	–
	zsákos	tonna	21	7	22	107	328
		HUF/kg	91	98	101	111	103
	zacskós	tonna	67	36	61	91	169
		HUF/kg	95	102	101	106	99
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	1 315	1 204	1 549	118	129
		HUF/kg	70	81	80	114	99
	zsákos	tonna	1 035	631	916	88	145
		HUF/kg	74	83	83	113	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	570	314	535	94	171
		HUF/kg	74	85	86	116	101
	zsákos	tonna	43	17	60	141	345
		HUF/kg	84	95	93	110	98
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	59	53	87	148	164
		HUF/kg	96	101	104	108	103

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. július	2019. június	2019. július	2019. július/ 2018. július (százalék)	2019. július/ 2019. június (százalék)
Brojlertáp	tonna	9 058	9 202	9 242	102	100
	HUF/tonna	91 257	94 767	95 201	104	100
Hízósertéstáp	tonna	7 997	8 489	9 348	117	110
	HUF/tonna	75 269	79 155	78 032	104	99

Forrás: NAIK AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2018. január–június	2019. január–június	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	731,72	1 101,52	150,5
	10039000 Árpa, nem vető	136,19	87,33	64,1
	10059000 Kukorica, nem vető	1 333,32	1 779,08	133,4
Import	10019900 Búza, nem vető	53,20	49,51	93,1
	10039000 Árpa, nem vető	6,92	12,26	177,0
	10059000 Kukorica, nem vető	48,61	101,49	208,8

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2018. július 1.– 2018. szeptember 2.	2019. július 1.– 2019. szeptember 8.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	3 346	4 366	127,1
	Árpa	1 274	1 396	109,5
	Kukorica	65	126	195,3
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	685	675	98,5
	Árpa	55	364	666,8
	Kukorica	2 345	4 151	177,0

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		731	768	733	764	702	739
Felhasználás		736	758	738	758	718	737
Export		175	182	170	172	156	164
Import		175	182	170	172	156	164
Zárókészlet		275	285	265	271	219	222
KUKORICA							
Termelés		1 123	1 108	1 129	1 100	1 047	1 022
Felhasználás		1 134	1 129	1 141	1 139	1 033	1 023
Export		170	173	165	164	167	161
Import		170	173	165	164	167	161
Zárókészlet		329	308	324	284	301	3014

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A 2019/2020. gazdasági évben 5 százalékkal alacsonyabb szójababtermést takaríthatnak be a gazdák világszerte. Az *Oil World* által 345 millió tonnára jelzett kibocsátás 17 millió tonnával múltna alul az egy évvel korábbi mennyiséget.

Az Amerikai Egyesült Államokban 19 százalékkal kevesebb, 100,2 millió tonna szójababot takaríthatnak be a gazdák az idén. Az ültetvények 96 százaléka virágzott szeptember 1-ig és a növények 55 százaléknak állapota kapott jó/kiváló minősítést ugyanekkor, szemben az egy évvel korábbi 66 százalékkal.

A *Tallage* francia piacelemző vállalat adatai szerint az Európai Unióban 930 ezer hektár (2018: 960 ezer hektár) adhat termést az idén. A tavalyinál 2 százalékkal rosszabb hozam (2,8 tonna/hektár) mellett 2,6 millió tonna uniós szójababtermésre van kilátás, ami 5 százalékkal múltna alul a tavalyi kibocsátást. A vezető szójatermesztő tagországok közül Olaszországban 280 ezer hektárra (–15 százalék) csökkent, míg Franciaországban 160 ezer hektárra (+7 százalék) nőtt a növény termőterülete. Előbbinél a hozam 3 százalékos romlása révén (3,4 tonna/hektárra) 940 ezer tonna (–18 százalék) lehet az idei termés, ugyanakkor Franciaországban a hektáronkénti 2,64 tonna átlagtermés közel 2 százalékkal haladhatja meg a 2018. évit, ami a kibocsátás 7,5 százalékos növekedését eredményezheti és a prognózis szerint 430 ezer tonna szójabab kerülhet a tárolókba. Magyarországon az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása szerint 59,6 ezer hektárról 177 ezer tonna szójababot takaríthatnak be a termelők, az átlagtermést 3 tonna/hektárra becsülik.

A szójabab legközelebbi lejáratra (2019. szeptember) szóló jegyzése 310–317 dollár (USD)/tonna között ingadozott a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) augusztus 26. és szeptember 6. között. A szójadara szeptemberi tőzsdei elszámolóára 316 dollár/tonnáig csökkent ugyanekkor. Magyarországon a NAIK AKI PÁIR adatai szerint a feldolgozók 129,7 ezer forint/tonna közötti áfa és szállítási költség nélküli átlagáron értékesítették a full-fat szóját (33 százalék fehérje-, 12 százalék olaj- és legfeljebb 12 százalék víztartalmú) augusztus utolsó hetében.

Repcemag

Az *Oil World* az egy évvel korábbinál 4 százalékkal kevesebb, 62,3 millió tonna repcemag- és canola-termésre számít világszinten a júliusban kezdődött 2019/2020. gazdasági évben. Ez a volumen várhatóan nem fedezi a felhasználást (sajtolás és egyéb célú: 63,6 millió tonna), ezért a zárókészlet 8,7 millió tonnára apadhat a szezon végére.

A *Tallage* szeptemberi adatai szerint az Európai Unióban 5,6 millió hektáron (–20 százalék) 3,1 tonna/hektár hozam mellett (+7 százalék) 17,1 millió tonna repcemag termett (–14,5 százalék). A repce-állományokat a kedvezőtlen időjárási események sora sújtotta: vetés idején szárazság, ősszel, tavasszal rovarnyomás, virágzáskor jelentős hőmérséklet-ingadozás, szemtelítődéskor csapadékhány és magas hőmérséklet. Franciaországban a termőterület 28 százalékos csökkenése és a tavalyinál gyengébb hektáronkénti hozam miatt a termés 28 százalékkal 3,6 millió tonnára esett. Németországban a terület zsugorodása (–28 százalék) és a hozam romlása révén a 2018. évinél 21 százalékkal kevesebb, azaz 2,9 millió tonna repcemagot takarítottak be a gazdák. Lengyelországban a kedvezőtlen időjárás kevésbé érintette a repceföldeket, ezért az egy évvel korábbinál 7 százalékkal kisebb területen 14 százalékkal magasabb hozam mellett a repcemagtermés 7 százalékkal 2,4 millió tonnára emelkedett. Magyarországon az AM tájékoztatása szerint 296 ezer hektárról (–12 százalék) 2,95 tonna/hektár átlaghozam mellett 874 ezer tonna (–12 százalék) repcemagot takarítottak be a gazdák.

A repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 383 euró/tonnáig araszolt a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) szeptember 6-ig. Magyarországon a repcemag áfa és szállítási költség nélküli termelői ára átlagosan 114,3 ezer forint/tonna volt augusztus utolsó hetében a NAIK AKI PÁIR adatai szerint. Ez az ár-szint az egy évvel korábbi 3 százalékkal haladta meg.

Napraforgómag

Az *Oil World* augusztusi előrejelzése szerint a napraforgómag globális termelése 52,6 millió tonna lehet a 2019/2020. gazdasági évben. Az Európai Unióban 9,8 millió tonna napraforgómagot takaríthatnak be a termelők az idén, ami 3 százalékos növekedést jelentene a 2018. évihez képest a *Tallage* szerint. A legnagyobb kibocsátást, 3 millió tonnát (+14 százalék) Romániában várják a szakértők az egy évvel korábbinál

11 százalékkal nagyobb területről. Bulgáriában 2,0 millió tonna (+1,5 százalék) termésre van kilátás, miközben Magyarországon az AM 1,7 millió tonna termést (-7 százalék) jelez az előző évinél 7 százalékkal kisebb területről.

Magyarországon a napraforgómag az egy évvel korábbinál 2 százalékkal magasabb áron, átlagosan 98,1 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát augusztus végén a NAIK AKI PÁIR adatai szerint.

14. táblázat: A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

	2019. 35. hét	2019. 35. hét/2018. 35. hét (százalék)	2019. 35. hét/2019. 34. hét (százalék)
Napraforgómag	98 063	102	86
Repcemag	114 284	103	101

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: NAIK AKI PÁIR

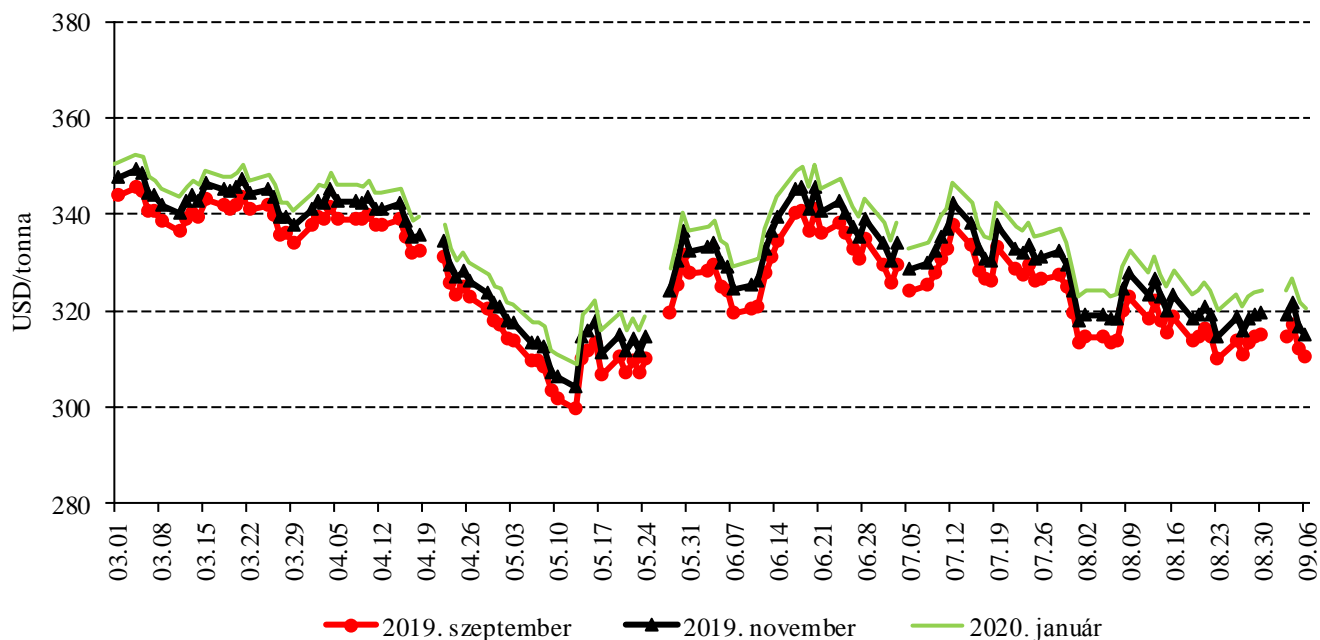
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 09. 04.	2019. 09. 05.	2019. 09. 06.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2019. november	EUR/tonna	383	383	383
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2019. szeptember	USD/tonna	317	312	310

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

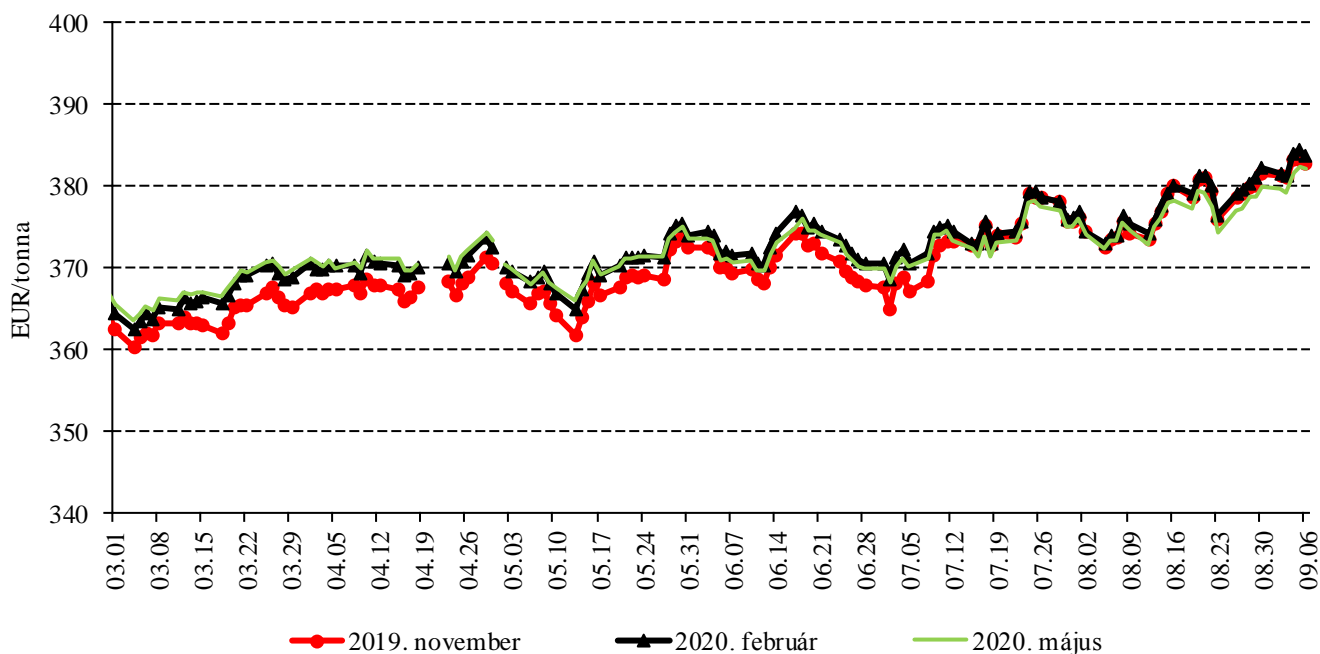
Az olajmagok és származékaik jegyzése

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2019)

Forrás: CME Group

8. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2019)

Forrás: Euronext

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2019. szeptember 6.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2019. november	383	126 250
	2020. február	384	126 580
	2020. május	382	126 085
	2020. augusztus	366	120 725
	2020. november	370	121 962
	2021. február	367	121 137
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2019. szeptember	310	92 790
	2019. november	315	94 174
	2020. január	320	95 758
	2020. március	326	97 294
	2020. május	330	98 546
	2020. július	333	99 667
SZÓJADARA	2019. szeptember	316	94 586
	2019. október	319	95 280
	2019. december	323	96 499
	2020. január	325	97 091
	2020. március	329	98 211
	2020. május	333	99 526

Forrás: Euronext, CME Group

17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2019. szeptember 3.)**

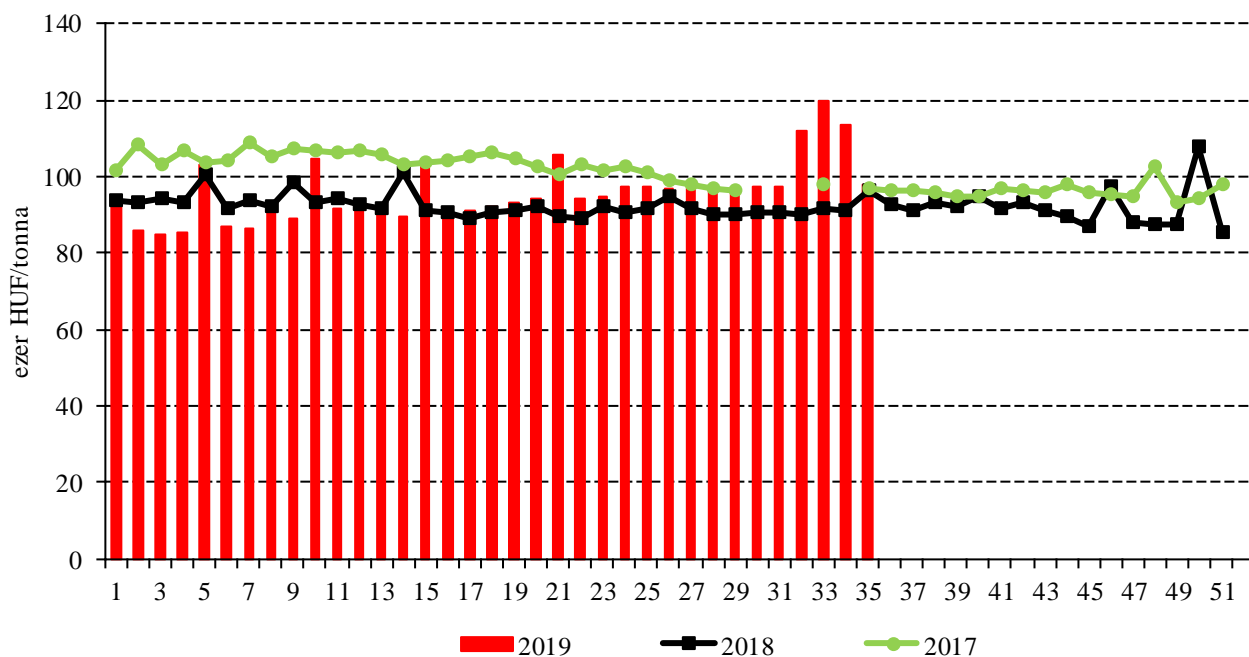
Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	653	216 062
Napraforgóolaj (finomított)		858	283 944
Szójaolaj (nyers)		693	229 308
Szójaolaj (finomított)		753	249 175
Napraforgódara	Ausztria	205	67 343
Repcedara		215	70 628

n. a. – nincs adat.

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

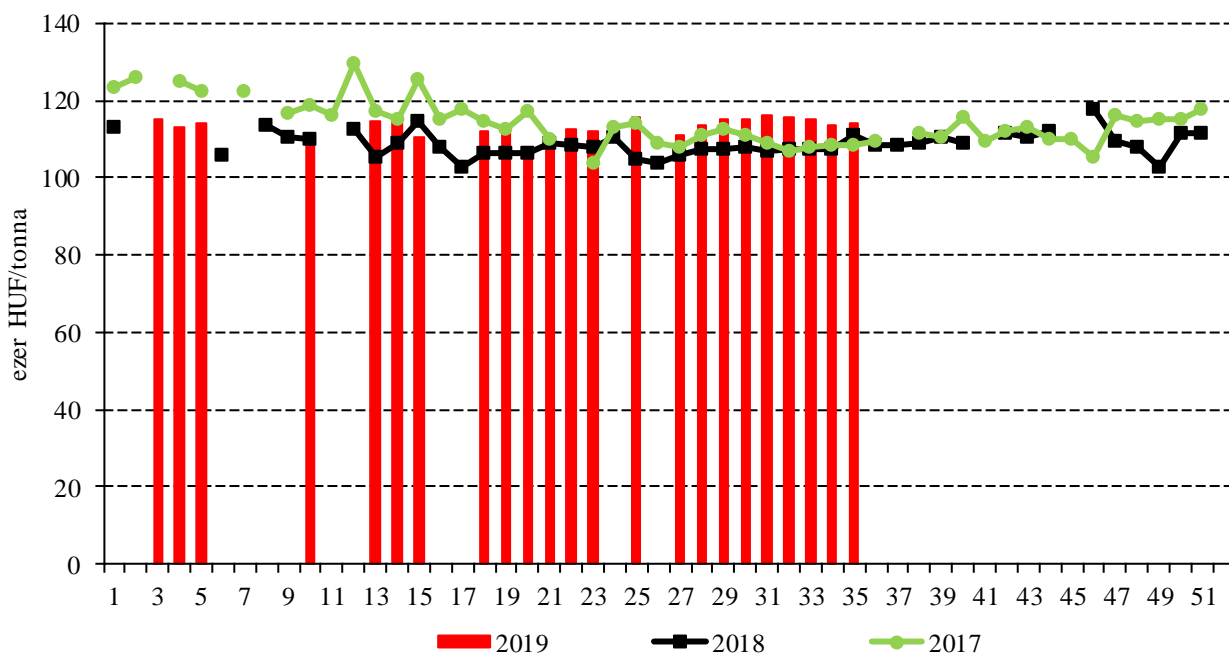
Termelői és kikötői árak

9. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

10. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2019. 08. 17.	2019. 08. 24.	2019. 08. 31.	2019. 09. 07.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	336	327	338	326
		Brazília FOB	372	370	366	362
		EU CIF, USA-ból	366	n. a.	n. a.	n. a.
		EU CIF Braziliából	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	352	352	348	346
		Argentína, Up River FOB	349	351	350	352
	DARA	EU CIF Rotterdam	346	n. a.	n. a.	n. a.
OLAJ	EU FOB ^{a)}	605	613	628	634	
REPCE		Franciaország FOB Rouen	415	411	411	407
		EU, 00 CIF Hamburg	420	n. a.	n. a.	n. a.
	MAG	Ausztrália FOB	437	439	435	436
		Kanada FOB	361	364	356	357
		Ukrajna FOB	415	415	415	413
	DARA	EU FOB Hamburg	216	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Hollandia	867	n. a.	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ		EU CIF Amszterdam	360	n. a.	n. a.	n. a.
	MAG	EU FOB Bordeaux	360	358	358	355
		Ukrajna FOB	370	370	335	335
	DARA	Ukrajna DAF	230	n. a.	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	210	205	210	210
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	795	n. a.	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	765	n. a.	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ		EU CIF	540	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

^{a)} Átszámolva az EKB hivatalos középárfolyamán.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2018. 35. hét	2019. 34. hét	2019. 35. hét	2019. 35. hét/ 2018. 35. hét (százalék)	2019. 35. hét/ 2019. 34. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	141
	HUF/tonna	...	214 916
Napraforgódara	tonna	9 311	3 453	3 274	35	95
	HUF/tonna	61 291	61 920	62 526	102	101
Nyers repceolaj	tonna	–	–	...	–	–
	HUF/tonna	–	–	...	–	–
Repcedara	tonna	2 010
	HUF/tonna	66 003

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

20. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2019. 34. hét	2019. 35. hét
Full-fat szója	tonna	...	177
	HUF/tonna	...	129 677
Szójadara	tonna
	HUF/tonna
Szójaolaj	tonna
	HUF/tonna

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

21. táblázat: Az importból származó szójabab és szójadara behozatali ára Magyarországon

	Mértékegység	2019. július
		Szállítás ideje: 2019. július–2019. szeptember
Szójabab (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...
Szójadara (GM) ^{a)}	tonna	7 450
	HUF/tonna	103 522
Szójadara (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

^{a)} Származási ország: GM szójadara (FCA Koper) – Brazília/nem jelölt

Forrás: NAIK AKI PÁIR

22. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2018. január–június	2019. január–június	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	294,03	517,46	176,0
	1206 Napraforgómag	260,98	343,20	131,5
	2304 Szójadara	71,05	57,80	81,3
Import	1205 Repcemag	16,61	7,74	46,6
	1206 Napraforgómag	68,91	28,15	40,9
	2304 Szójadara	215,54	224,65	104,2

Forrás: KSH

23. táblázat: **A világ olajmagnérlege**

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	363	342	362	345	363	341
Felhasználás	300	307	343	354	344	347
Export	148	149	148	n. a.	150	147
Import	148	149	147	n. a.	150	147
Zárókészlet	115	102	110	101	121	116
REPCEMAG						
Termelés	73	70	65	62	72	68
Felhasználás	71	71	64	64	72	71
Export	15	16	15	n. a.	14	17
Import	15	16	15	n. a.	14	17
Zárókészlet	9	9	10	9	8	6
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	51	53	53	53	53	51
Felhasználás	51	52	52	53	53	52
Export	2	3	3	n. a.	3	3
Import	2	2	3	n. a.	3	3
Zárókészlet	3	3	4	4	4	4

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

A fehércukor világpiaci átlagára 2019 júliusában 283 euró/tonna volt, 4 százalékkal csökkent a júniushoz képest. A londoni árutőzsdén (*LIFFE*) a fehércukor fronthavi jegyzése augusztus 22. és szeptember 9. között 312 dollár/tonnáról 303 dollár/tonnára mérséklődött. A New York-i árutőzsdén (*ICE*) a nyerscukor fronthavi jegyzése 241 dollár/tonnára csökkent ugyanekkor.

Az Európai Bizottság adatai szerint az unióban a fehércukor átlagára 2019 júniusában 321 euró/tonna volt, megegyezett az előző havival (320 euró/tonna). Az Európai Unió a fehércukor feldolgozóit árát adatvédelmi okokból tagországoként nem teheti közzé, ezért a tagországok jelentett adataiból három regionális átlagát képez és azt hozza nyilvánosságra. Júniusban az 1. régió (Ausztria, Csehország, Dánia, Finnország, Magyarország, Litvánia, Lengyelország, Svédország, Szlovákia) átlagára 325 euró/tonna volt. A 2. régióhoz tartozó meghatározó termelő országok (Franciaország, Németország, Hollandia, Egyesült Királyság, Belgium) átlagára ennél alacsonyabb, 311 euró/tonna volt. A déli országokat, Bulgáriát, Spanyolországot, Görögországot, Horvátországot, Olaszországot, Portugáliát és Romániát tömörítő 3. régió átlagára 383 euró/tonna volt, 6 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz képest.

Az Európai Bizottság adatai szerint a közösség cukorimportja a 2018/2019. gazdasági év 2019. augusztus 27-ig eltelt időszakában 1,7 millió tonna volt, 38 százalékkal haladta meg a 2017/2018. évi szezon hasonló periódusában beszállított mennyiséget. Az uniós importon belül a vámmentes *EPA/EBA* (Európai Partnerségi Megállapodások/„Mindent, csak fegyvert ne!”) megállapodások keretében érkező cukorimport 1 millió tonna volt szeptember 3-ig, ami csaknem a kétszerese a 2017/2018. évi szezon hasonló időszakáig beszállított volumennek és az EU összes cukorimportjának 50 százalékát adta. Különösen a Szváziföldről beérkező mennyiség nőtt meg, ami az összes *EPA/EBA* import 27 százalékát tette ki a megfigyelt időszakban. A többi országcsoporthoz Közép-Amerika, Kolumbia és Peru

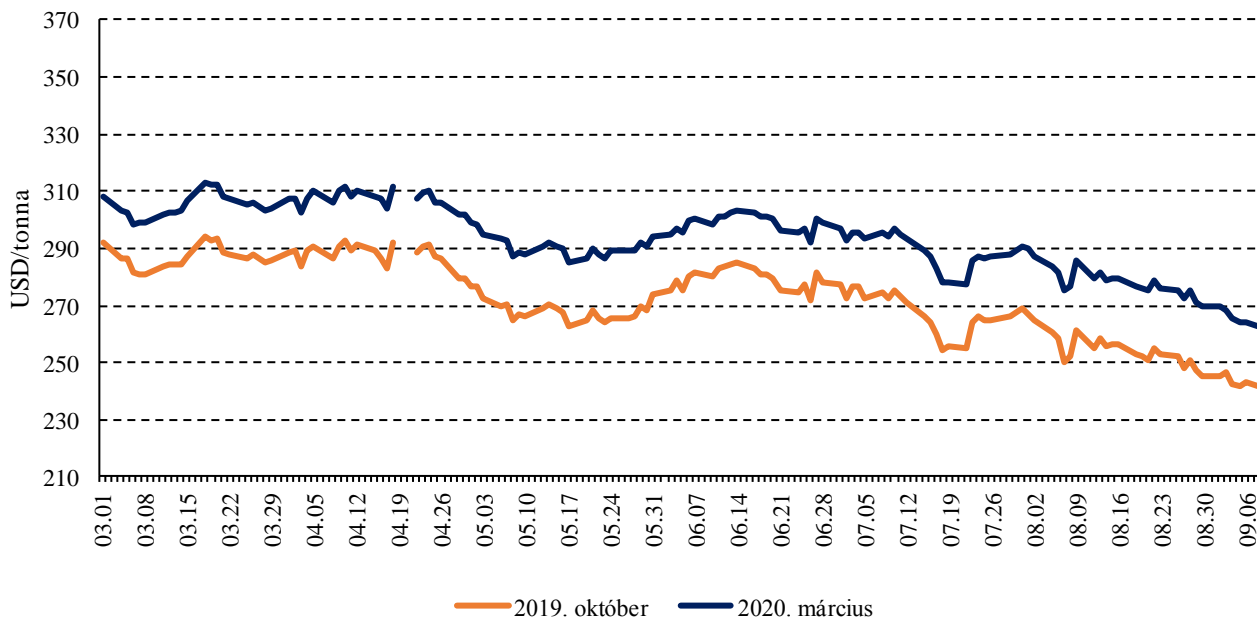
13, Brazília 9, a Dél-afrikai Köztársaság pedig 12 százalékos részesedést ért el. A WTO-kvóták közül a 11 euró/tonna vámtételű, ideiglenes brazil kontingens (78 ezer tonna) teljes mértékben kimerült, a Balkánkvóta kihasználtsága 50 százalékos volt. Az Európai Unió által a cukorra biztosított 2019. évi 177 ezer tonnás kedvezményes vámkontingenst Közép-Amerika 88 százalékkal használta ki augusztus 26-ig, a Dél-afrikai Köztársaság pedig a 150 ezer tonnás mennyiség 84 százalékát hívta le. Az ukrán vámkontingenst (20 ezer tonna) teljes mértékben kihasználták.

Az unió cukorkivitele a 2018/2019. gazdasági évben 1,5 millió tonna volt augusztus 27-ig, ami ugyan a kvótakivezetés előtti azonos időszak mennyiségénél 24 százalékkal több, de az előző szezon hasonló időszakában exportált mennyiségnek csak mintegy a fele mutatva, hogy a kvóták kivezetése utáni túltermelés valamelyest mérséklődik a közösségben. A cukor 20 százalékát Izraelbe, 16 százalékát Egyiptomba szállította az unió. A fehércukor exportára júniusban átlagosan 326 euró/tonna volt, 0,6 százalékkal maradt el az előző hónap kiviteli áratól.

Az Európai Bizottság előrevetítése szerint a közösség átlagában a cukorrépa hozama 71,5 tonna/hektár lehet 2019-ben, ami 3 százalékkal múlna felül az előző évit, ugyanakkor csaknem 5 százalékkal maradna el az előző öt év eredményétől. Az ötéves átlaghozamánál rosszabb termésátlag Franciaországban (80 tonna/hektár), Spanyolországban (88,5 tonna/hektár), Csehországban (60,1 tonna/hektár), Lengyelországban (55,2 tonna/hektár) és Litvániában (52,9 tonna/hektár) várható, jobb hozamokra Magyarországon (65 tonna/hektár) és Romániában (45,4 tonna/hektár) lehet számítani.

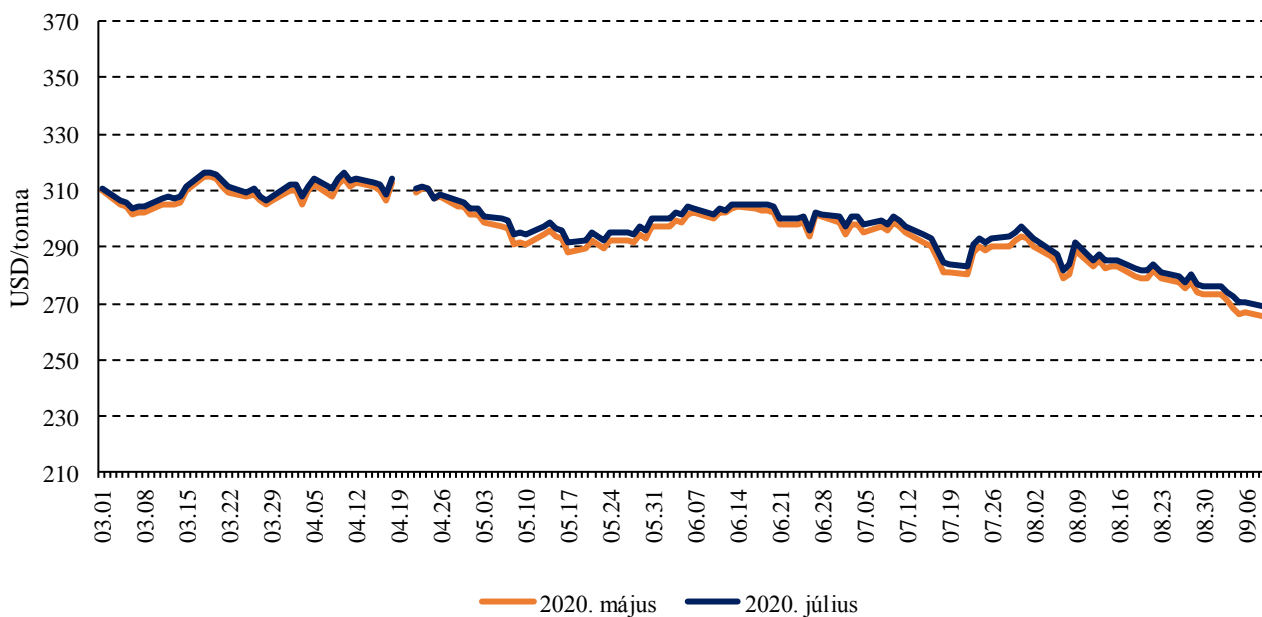
Az Európai Bizottság korrigálta az idén első alkalommal közzétett cukorrépa átlagos felvásárlási árára vonatkozó adatát, amely a 2017/2018. cukorpiaci évben 25,7 euró/tonna volt.

11. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I. (2019)

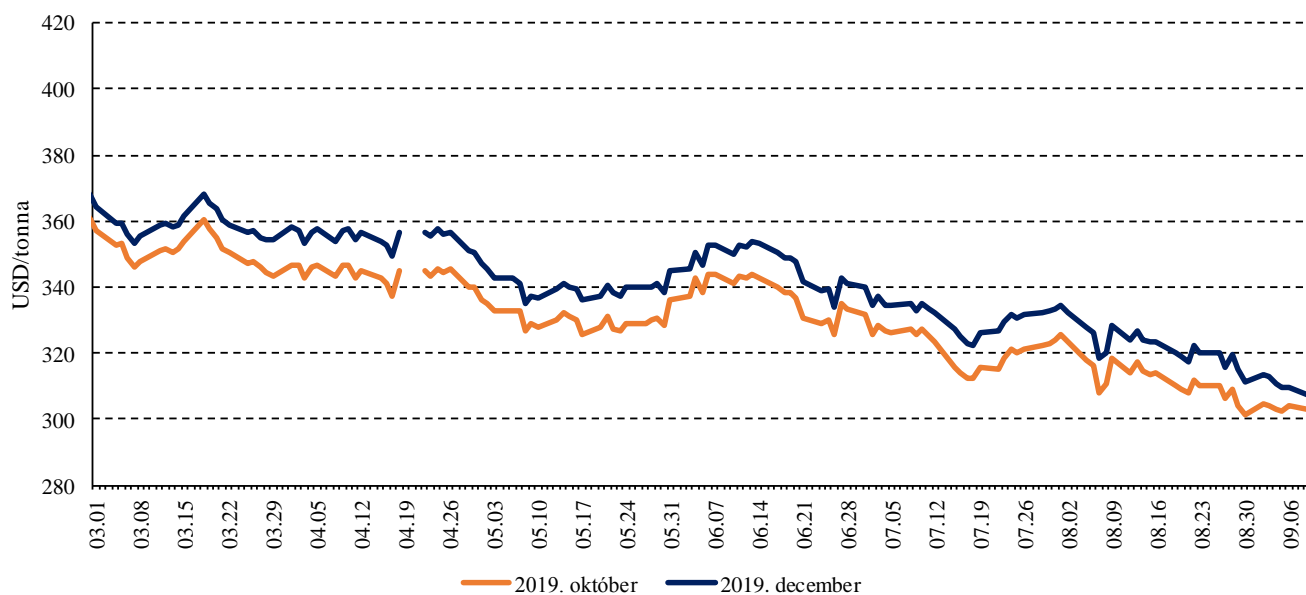
Forrás: ICE

12. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II. (2019)

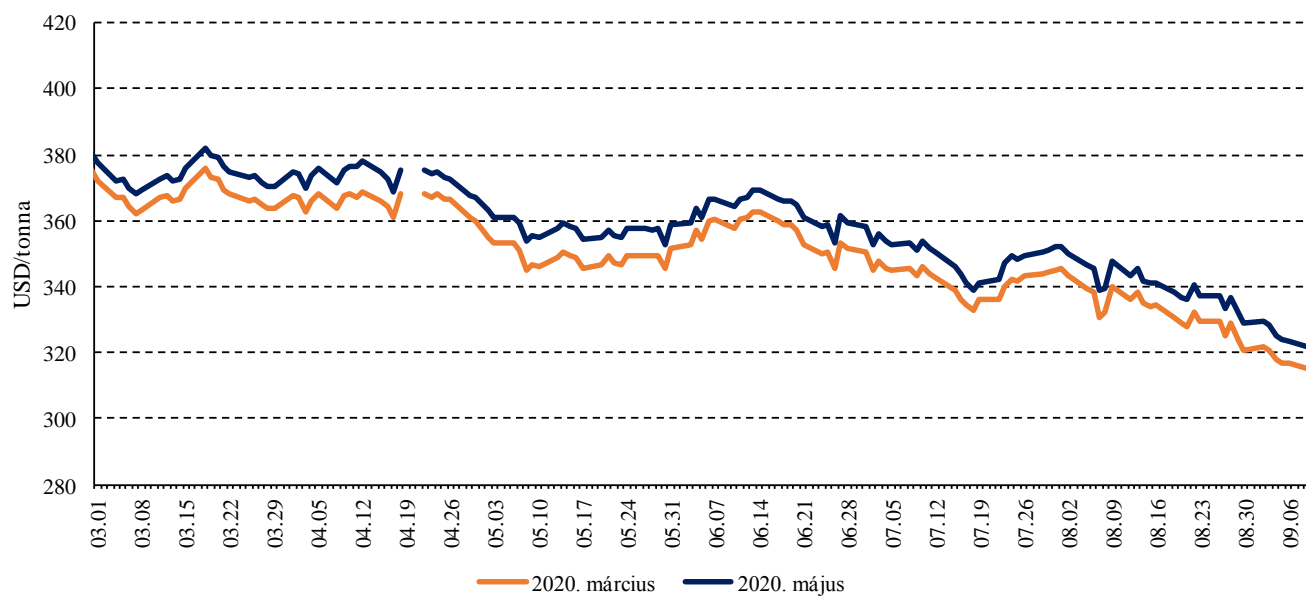
Forrás: ICE

13. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I. (2019)

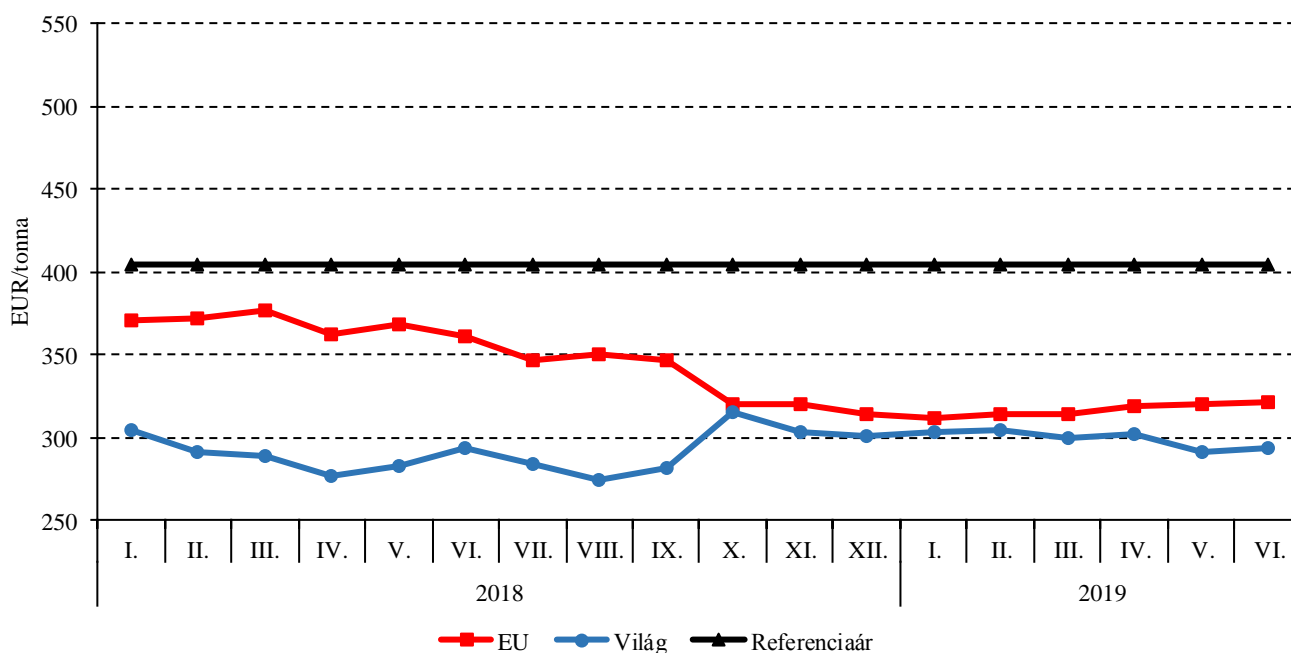
Forrás: LIFFE

14. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II. (2019)

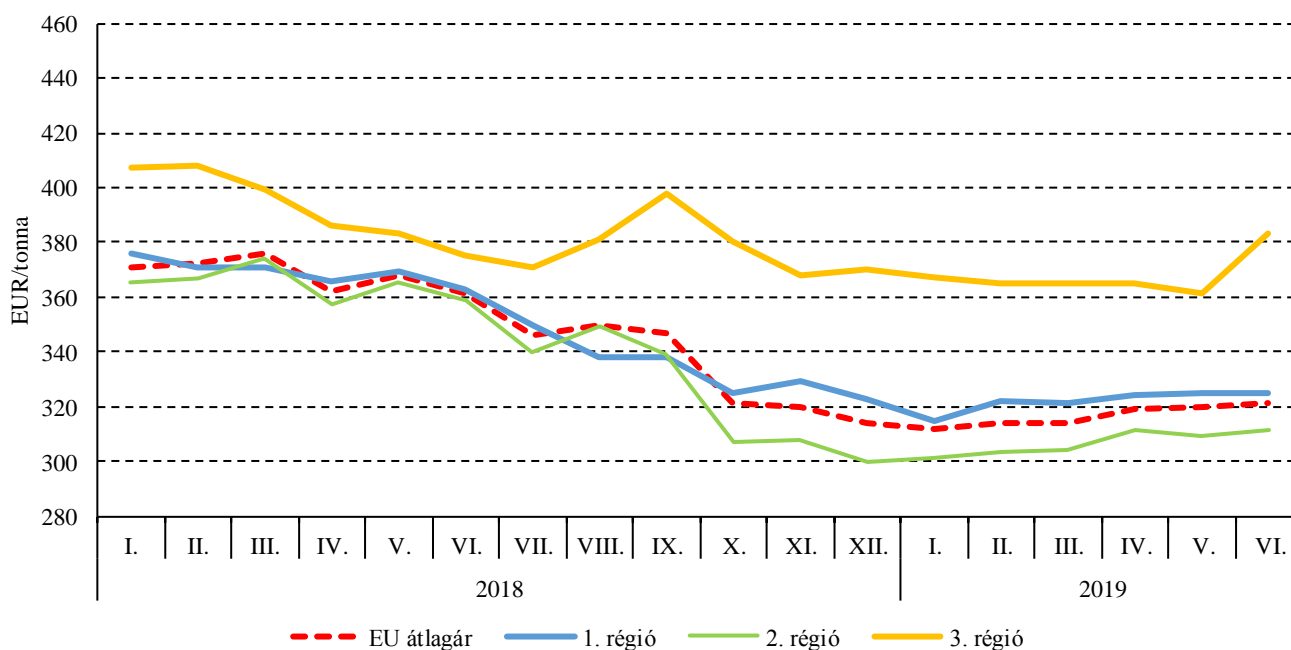
Forrás: LIFFE

15. ábra: A cukor világsi, uniós és referenciaára (2018–2019)

Forrás: Európai Bizottság

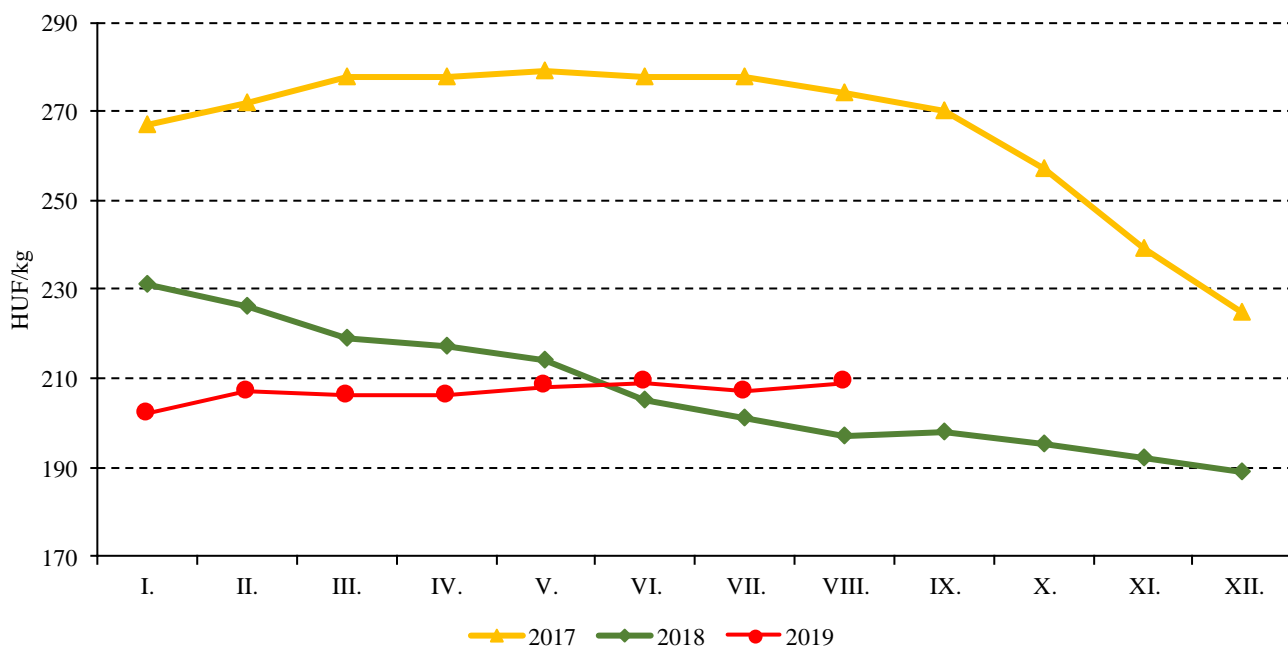
16. ábra: A fehércukor átlagára az Európai Unióban (2018–2019)

Megjegyzés: 1. régió: AT-CZ-DK-FI-HU-LT-PL-SE-SK; 2. régió: BE-FR-UK-NL; 3. régió: BG-ES-GR-HR-IT-PT-RO.

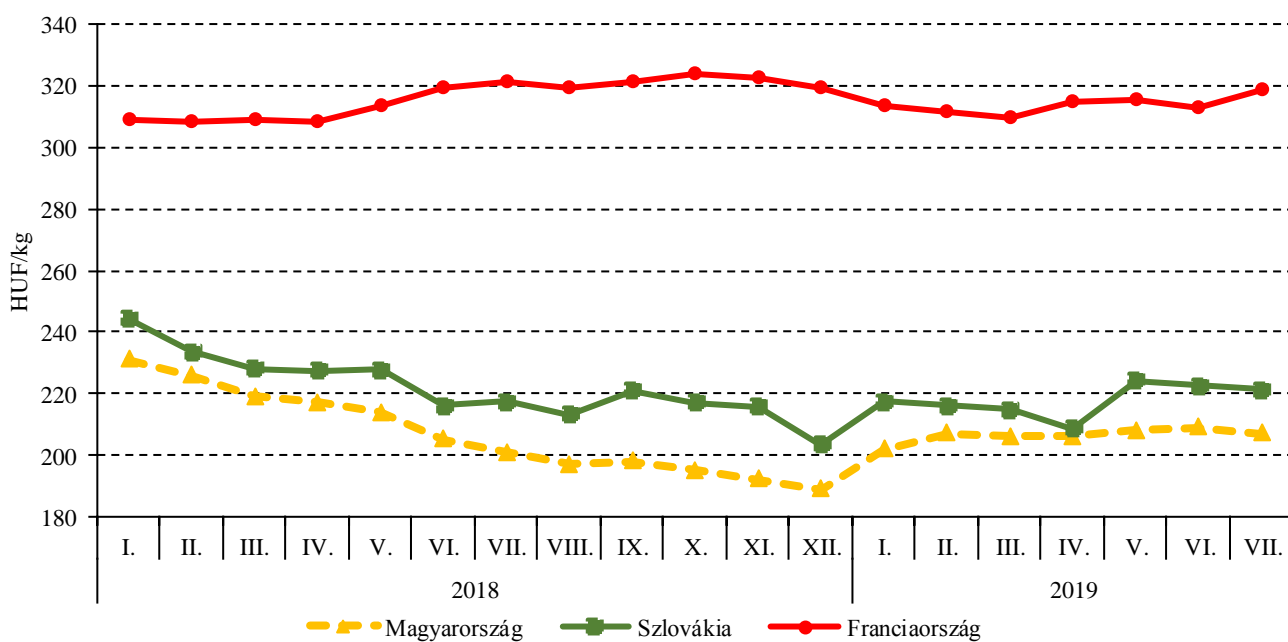
Forrás: Európai Bizottság

17. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2017–2019)

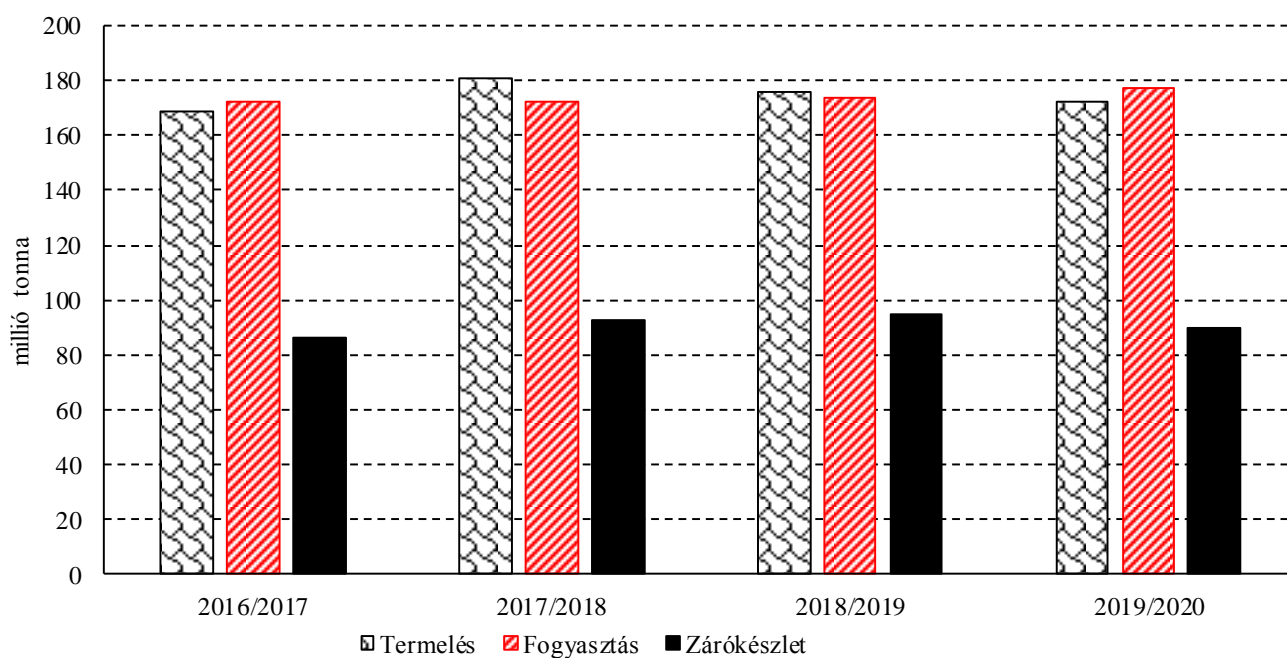
Forrás: KSH

18. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2018–2019)

Forrás: Magyarország, Szlovákia és Franciaország statisztikai hivatalai

19. ábra: A globális cukortermelés, -fogyasztás és a zárókészlet várható alakulása

Forrás: Európai Bizottság/ISO

24. táblázat: A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban

	2018	2019 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga	2019/elmúlt öt év átlaga (százalék)	2019/2018 (százalék)
EU	69,2	71,5	72,5	95,1	103,3
Ausztria	68,8	69,8	73,9	94,4	101,4
Belgium	82,8	82,0	83,7	98,0	101,0
Csehország	57,5	60,1	64,4	93,3	107,0
Németország	63,3	72,8	75,0	97,0	115,0
Dánia	61,5	69,1	65,9	104,9	113,0
Spanyolország	86,7	88,5	91,3	96,9	102,1
Finnország	36,3	37,7	38,0	99,3	104,1
Franciaország	81,6	80,0	88,6	90,3	98,0
Horvátország	54,8	65,5	62,6	104,6	120,0
Magyarország	59,3	65,0	64,0	101,6	110,0
Olaszország	64,0	57,6	62,2	92,6	90,1
Litvánia	57,2	52,9	55,8	94,8	92,5
Hollandia	76,4	85,0	83,8	101,5	111,0
Lengyelország	59,9	55,2	60,5	91,2	92,1
Románia	38,5	45,4	41,1	111,0	118,0
Svédország	55,3	64,7	64,0	101,0	117,0
Szlovákia	59,9	58,3	60,4	96,6	97,4
Egyesült Királyság	69,3	74,5	73,5	101,4	107,5

^{a)} Előrevetítés.
Forrás: Európai Unió

25. táblázat: Az Európai Unió cukormérlege (2010–2030)

	millió tonna												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Cukorrépa-termelés	105,2	125,0	114,1	109,0	131,0	101,9	112,4	142,8	126,2	127,9	124,4	125,4	126,9
EU15	87,6	104,7	93,5	88,8	106,7	84,6	89,0	117,0	104,4	104,8	101,9	102,8	104,2
EU13	17,6	20,3	20,6	20,2	24,3	17,3	23,4	25,8	21,8	23,1	22,5	22,6	22,8
Cukortermelés ^{a)}	16,1	18,9	17,5	16,7	19,5	14,9	16,8	21,1	18,6	18,8	18,4	18,7	19,3
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU15	13,6	15,6	14,2	13,5	15,8	12,3	13,3	17,3	15,2	15,4	15,0	15,3	15,8
EU13	2,5	3,3	3,3	3,2	3,7	2,6	3,5	3,9	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5
Felhasználás	18,9	19,0	19,0	19,1	19,4	18,5	17,7	18,6	18,5	18,3	18,3	18,0	17,7
Import	3,4	3,3	3,6	3,1	2,7	2,9	2,4	1,3	1,3	1,5	1,5	1,5	1,2
Export	1,0	2,1	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	3,3	2,1	2,0	1,8	2,2	2,8
Nyitókészlet ^{b)}	1,6	1,2	2,4	3,2	2,6	4,0	1,9	2,2	2,7	1,9	1,9	1,8	1,9
Zárókészlet ^{b)}	1,2	2,4	3,2	2,6	4,0	1,9	2,2	2,7	1,9	1,9	1,7	1,8	1,9
EU cukorár (EUR/tonna)	515,0	679,0	722,0	602,0	432,0	430,0	488,0	386,0	389,0	423,0	403,0	394,0	401,0
Világpiaci ár (EUR/tonna)	543,0	440,0	392,0	344,0	283,0	416,0	429,0	314,0	307,0	356,0	358,0	358,0	363,0

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenőkészletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

26. táblázat: Az Európai Unió izoglükózmérlege (2010–2030)

	millió tonna												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Termelés	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	0,7
EU15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
EU13	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,8	0,5
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,9	1,0	0,7
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

Forrás: Európai Bizottság

